

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetési díj minden es. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához címzendő levelekben. Ára évenként 3 ft 15 kr. fél évre 6 ft 30 kr. évre 12 ft 60 kr. új pénzben.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
A Szentgyörgyház utcájában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden négy hasábról egy sor után 7 ujkrát közzétesznek; folytonos hirdetések 10 ujkrát elengedtetik. Mindenik hirdetésre 30 ujkrát bélyegdíj előre bevezetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatik sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:
A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

Előfizetési felhívás

A „K. Közlöny” 1859. évi folyamára.

Azon meggyőződésből, hogy a „K. Közlöny” mint hazánk szellemi s anyagi fejlődésének organja, mint a hazánkban felmerült eszmék közvetítője, létezésével a nemzeti érdekek javára hat, tisztelettel kérjük fel a hazai értelmes közönséget további részvételével is járulni annak fenntartásához.

Előfizetési ára a „K. Közlöny”-nek évenként 3 ft 15 kr. (3 ft 15 kr. új.)

Előfizethetni a lap kiadó-hivatalához Stein János közléputczai könyvkereskedéséhez címzendő levelekben, minden es. kir. postahivatalnál.

SZINÉSZETÜNK ÜGYÉBEN.

I.

Midőn e lapok főmunkatársa Dózsa barátomhoz ezelőtt néhány héttel egy magánlevelet intéztem, melyben egyrészt a szinészetről is: távolról sem jutott eszembe, hogy én, mint laicus ez ügyhöz nyilvánosan hozzászóljak; de miután soraim közzé lőnek téve, és a lapok is figyelmet mutattak az iránt; nem tartám időn kívülnek nézeitemet dióhéjba összeszorítva elmondani, meg lévén győződve, hogy e miatt szerénytelenség-gel nem fogok vádoltatni, és remélve, hogy találkozandik az ügy nyomatékosságát felfogó oly avatottabb férfiu, ki felkarolndja e

tárgyat és a kinek szavai messzebb elhangzanak mint az enyéim, — szóval, én nem akarok egyebet mint a közönség figyelmét — mi türes-tagadás — nem eléggé pártolt színészettünkre fordítani.

Említett levelemben azt állítottam, hogy színészettünk emelése és jövőre biztositásának egyik fő alapja egy szini képezde állítása; de hogy ezen állításom igazságát bebizonyíthassam, szükséges, hogy mindennek előtt kiemeljem a színészet nagy horderejét, rövid vonásokban kijelöljem azon helyet, mit az álladalomban el kell hogy foglaljon, és megmutassam minő befolyást gyakorol úgy az egyesek valamint a nemzet fejlődése és művelődésére, annál inkább, mivel csak is így bizonyíthatom be, hogy nemzetéletünkben minő komoly tényező ma a színészet és mennyire honfiai kötelességünk a művészet e nemét nem csak tőlünk kitelhetőleg gyámolítani, hanem folytonosan emelve azon polczra állítani, mit minden művelt, és saját érdekeit ismerő nemzetnél különösen a jelen viszonyok között el kell hogy foglaljon.

Czélaltalan lenne és igen messzire vezetne, ha itt fejtegetni akarnám, miként fejlődött ki a művészet e neme. Elég lesz itt azt mondanom, hogy a szinpad a való élettel szoros összefüggésben lévén, egymásra kölcsönös hatással vannak, minnek következtében létesültének szükségességét egy jeles műtészként magában az emberi természetben kell hogy keressük, mit eléggé bizonyít az is, hogy a legbarbárabb őskori nemzeteknél is nyomaira akadunk, habár

Ezen nemzetek fejlődését figyelmesen vizsgálva azt fogjuk tapasztalni, hogy ugynevezett szini-előadásai is folyton lépést tartottak a fejlődéssel, sőt egynemelyiknél azt elő is segíték. Ez tehát már magában is eléggé bizonyítja, hogy számára az álladalomban egy örökön tartó magas hely van kijelölve, mi annál fényesebb kell hogy legyen, minél műveltebb egy nemzet, mert hisz éppen e műveltség fejlesztésének egyik fő tényezőjét képező a művészet e neme.

Legjobbhan felfogták ezt a görögök, az ókor legkifejlettebb nemzete.

Utóbb folyton hanyatlott.

A sötét középkornak kevéssé világított a művelődés fényes csillaga; a kolostorokban felidézék a szellem e szép haladó gyermekét, de látva, hogy fénye a rideg falakon messze túl sugározik, elszűnyedtek, mint a lélekidező az általa földözött szellemtől elszűnyed, és újból sírjába akarták fektetni — már későn: porba tiporni lehetett, de előlmi többé nem.

Ily viszonyok között természetesen hanyatlásnak indult s a nagy közönség is, mely előbb mintegy ösztönszerűleg felkarolá, közönyössé lőn. Ez azonban nem a színészet ellen, hanem mellette szól: mert akkor az obscurantismus barátai uralomra vergődve, rettegtek mindentől mi a nép felvilágosultságát előmozdíthatá és így természetesen ellenei lőnek, jól tudva, hogy az egy hatalmas szövetség, minnek világánál a nagy tömeg meglátja békőit, és a mi a butaság sötét éjéből kivezetni segélendi, mi a mult ragyogó napját feltüntetve reményt nyújt a jövő hajnalára.

Az újabb államok felkarolták a művészetek sok nemét és intézetek állítása által, mikben azokat ápolják, elismerve fontosságukat, saját életöknek szükséges tényezőül vallották be azokat, habár nem tagadhatjuk, hogy ma is bizonyos gyámságot gyakorolnak felettük.

Fájdalom, ily elismerésben is alig részesült a szinművészet, mit ma is szeretnek sokan csupa mulatóhelynek tekinteni és e nézetből kiindulólak csak megtürik, de életben. Ez pedig — legyen oka bár mi is — nagy tévedés, sőt a népek művelődése ellen elkövetett bűn, mi által a legnehezebb, de egyszersmind legnagyobb horderejű művészet megaláztatik és képtelenné tétetik arra, hogy magas szinű czéljának megfeleljen, sőt kétségbeesve önjereje, saját hatásköre felett, mind alább-alább súlyod annyira, hogy így a posványban fetrengeni látva, alig fogja a nagy közönség elhinni, mikép a művészet épp e nemének rendeltetése

korunkban, midőn a képző művészetek iránt kevés érdeklőségünkünk fel, a nép szépség-eti fejlődésének iskoláját képezni; nevetni fog ha azt mondjuk, hogy sok más művészetek ápolódja, és örülnek nevezni, ha D'alamberttel azt állítjuk, hogy az fejlesztileghatóságában hi a polgári erény.

A színház egy a nép művelődésének és erkölcsi nemesülésének előmozdítására roppant horderővel bíró intézmény. Mint ilyennek hivatása kettős: az embert úgy kell tekintenie mint erkölcsi lényt, mint világpolgárt és nem szabad felednie, hogy az honfiu is.

Bármelyikét ezeknek szem elől tévesztve hibát követ el.

A tisztán emberi elvén véte vét maga ellen a művészet, vét az erkölcs törvényei ellen, és ezek ellen véte megszűnik művészet lenni, minek természetes következménye, hogy czélját nem csak hogy nem közelítheti meg, hanem azzal éppen ellenkező rontó irányban fog hatni.

Azonban ezen kettős irány által kijelölt kötelezettségeknek megfelelő a szinműrő és előadó művész (mert a színészetről szólva lehetetlen megtagadnom a kölcsönös hatást, mit színészet és drámairodalom egymásra gyakorolnak, és így az egyikről szólni sem tudok a nélkül, hogy a másikat ne érintsem) el fogja érni a színészet, hogy az lesz, minek lennie kell hivatásánál fogva, azaz egy oly hatalom „mi itélni fog ott hova a törvény keze nem ér el”, — sebeket orvosolni, mik a szívet sirig vérezték volna, előítéleteket megsemmisíteni, mik ellen hasztalan küzdött, a bölcsletet; az lesz be tükör, midőn az országban a természet szem, a gyalázatnak saját képét és a század és kor saját alakjának mását tükrözi vissza.”

Sőt ennél is több.

„Egy oly factor a világ és népek életében, egy oly hatályos elem a nagy tömeg fejlesztésére” és oly roppant horderője tényező az erkölcsi kifejlődésre nézve, hogy e miatt kénytelen minden elfogulatlan azt kívanni, hogy korunkban is annyira, mennyire az azóta változott viszonyok enge-

KARÁCSON ÉJJELE.

Zúg a vihar, üvölt a szél, s a harangok méla hangját el-elrengeti. Sötét a láthatár, mintha fekete posztóval volna borítva a természet. A földgömb tül arecczal fordult a nap felé. Ott az ember-nem zsirog már, kiki keresete után igyekszik. Tán éppen most nyitja meg Amerikában valamely kereskedő a raktárát. Itt ma csak az éji orvok járnának, s éppen ezen zivataros éjben, ha az egyházak zúgó harangja nem hívna a hívőket.

Ma született a Megváltó.

Ma született Jézus, az emberi-nem boldogítója.

Oda siet a faluban mindenki, a hol a harang beszél, hogy szemtanuja legyen a szent ünnepnek, mely másod ezred óta üjtatik, s mindannyiszor szíven ragadja a benne hívőket.

J... faluban még a gyermekeket is magukkal vitték a jó szülők az egyházba, hogy szivükbe csöpegegessék a jelenet nagyszerűségét, s a mint növekednek ők, a hit a korrall együtt keményedjék kebelökben.

István gazda — a dús haszonbérő Mihály uramnak egyetlen fia, és hagyatékának öröke, nem ment egyházba. A helység legtehetősb gazdája ő volt. Jászlon tartott 16 ökröt, 4 tehént, 15—20 darab lovat, volt csorda sertése, turma juha. Csűrtekében még a tavalyi asztalgókból is barnásolt egy pár; az ideiekhez legfeljebb csak egy-egy eger, vagy csintalan veréb nyult. István gazda azért nem ment ma az egyházba, hogy egy csikója véletlenül elkárosodott ma délután, s azért károskodott oly szeretlen, hogy a csikó károsodott el, a mely megért volna 15—20 frtot, nem pedig a fia, az az egyetlen utód, a kinek számára szánta azt a csikót, hogy majd annak hátán lovagolván vele a mezőn, a többi barmokat tértirgethesse.

Minden keresztény lőlek megdöbönt, a mint

István gazda kapuja előtt elhaladt, hallván az ő borzasztó vad káromlásait, holott István tiszterszázszor gazdagabb maradt ezen csikaja nélkül is azoknál, a kik ma kapuja előtt az egyház felé siettek. Tovább nem messze, még egy alacsony hajlékban is pislogott valami mécsféle.

Abban az alacsony hajlékban egy zsidó lakott, a falu korcsmárosa.

István gazda búját enyhítendő abba az alacsony hajlékba ültetett, a melyet a dohos fagygyu mécs világított. Az egyház kúposztos üregében tiszta fényű illatos gyertyák égtek, s ábrándos világításban riugatták a hívők alakzatát, mozdulataikat.

Az alacsony hajlékban, a kurta korcsmában csak István gazda virasztott. Magában ülhetne ott akár egy hétig, ha ezen szerencsés találkozásnak lélekéből örvező Izick vele szíves örömet nem osztóznék a fenvirasztásban.

A falu népe szent ihlettel tölt el az egyházban. István kozmák pálinkát ivott a korcsmában. Izick kézséggel töltött ismét és ismét a félfertályosba, közbe-közbe nem röstelvén elbeszélni az István atyjának életirát.

— Hadd el immár Izick! Meguntam én a sok beszédet. Apám uram megholt, nyugszik, s annyi. Ebből áll az egész.

— De hát már a haszonbérés jószággal mi történik, István uram?

— Hát felmondam vele.

— De kigyelmednek semmi fekvő birtoka, ugy-e?

— Nekem nem is kell. Van szép belső telkem, vannak felt hambáram, szép házam, derék épületeim, marhám bőven. A gabonának nagy ára van, a marhákát keresik. Tavaszra 10—15 ezer forintot összeverek, s akkor a gróf Enyingi jószágot kibérlem, és ur leszek, az... Tölts Izick! Van még nekem elég lovam, ha ezt elvette is az...
— Um! ha nekem annyi pénzem volna, s a jószág vásárlás szabadalmas lenne, én haszonbérlet helyett saját birtokot vásárolnék.

— Ne taníts engem. Én pénzes ember, ur akarok lenni, nem földtűró vakond. Tölts! hadd igyam, mert ma egy jószágomat vette el az...
— Izicknek volt esze. Tudta, hogy hányadán van István, a kinek atyja az ő korcsmájában sohas fordult meg, s éppen azért hagyományozott fiának oly szép tömegű felkelhetőt, hogy az csak becsü-illeték fejében 700 pfrt fizetett a halál-eseit fölvétele alkalmával. Vajjon az ifju gazda, kinek Izicknél már jó hosszú róvása van, követendi e a gondos atya nyomdokait!

István idő múlva a kozmák lé megjárta, s heves természete még vadabb káromlások által nyestet magának részt a kitörésre. Izick gyönyörködött a jelenetben: lépén volt a madár.

A mint hazatért István, az egyház felől a szél fülébe röpítette:

Ma született a Megváltó!

Az egyházból hazatérő egy-egy polgár — hallván a hangokat — kalap emelve utánozta:

„Ma született a Megváltó!”

A fiatal gazda az elmenőkre ráförmedt. — Mit dörmögsz itt? Jobb, hogy viraszatok velem Izicknél, a ki az ünnepre jó rosolist csapolt. Egynek éppen azt is monda: „Uj kártyát is hozott a zsidó.”

De azok, a kik vele találkoztak, hallván a jeles éj szennyezését, a már lezött ifju gazda utjából kitértek; messze kerültek őt.

— E nem az atyja nyomdokát követendi. Ebből még koldus is lehet. No'szen ily órában csak a gonosz lélek teheti azt, a mit István elkövet.

Még egy kősa hang, mint a légben eltévedt hattnyult.

Ma született a Megváltó!...

Az istenitizetlet be volt zárva.

A kereszténynek fődél alá tértek, István is házához tántorgott.

Egy idegen öregert talált ott csak, és fiatal, szép nejt alvó gyermekök ágya előtt.

Az első a hidegtől átsanyarítva, a pislogó kandalló előtt fütötte kerges tenyereit, s a ráncokat diderege dörzsolte, hogy a meleg járja át; ajkairól a szederjiszin, melyet az éj festett oda a szél ecsetével, még nem olvadt át a fakópirosba, szeméiről a csöppő könnyeket a hajlék meleg lége nem szárította fel. Feje kopasz, álla mellére konyult. Öltözte, durva rongydarabok. Egy agg koldus volt, kit a házino egy órai pihenőre bebocsátott.

István ránczott szemöldökök alól tekintett az imázó nőre, s aztán fölragadta térdeiről, hogy vacsorát készítsen számára. Az agg embert pedig ellökte onnan a padkáról, holott szegény oly jó izüben melengette hideg-rongált velölten terméket.

— Hadd ott őt szegényt, férjem. Jézus urunk nevében kért egy órai pihenőt: ne foszd meg azon élvezettől.

„En vagyok itt a gazda, nem ő! Ha szállás kell, hát takarodjék a cselédek közé, vagy az akolba. Reggelig ott se fagy meg!”

„Gazdaram! a ma született Megváltó nevében kérek: ne vétkezz. En csak egy órai pihenőt kérek, s aztán megyek innen, mert vezeklő fogadásom azt tartja: hogy ezen éjjeleket ókori bűneim engeszteléséért, útban viraszszam keresztlát.”

„Nó hát viraszd ha tetszik, akár a pokolban; de nem az én házamban, vagy eredj, ha fődél kell az egyházba, s ott a pappal együtt, akár holnap utánig viraszthatsz, ott vezekehetsz is, imádkozhatsz is, a mennyi kell. Itt az én nóm nem pap, hogy vele együtt mormogj. Lásd ma is elkárosodott egy csikóm, s ha én mindenféle koldusnak szállást nyitok, meg ételt teszteleibe, ugy annak helyébe sohase vehetek mást, holott az éppen gyermekemnek volt szánva...”

— Édes férjem!...

„Szót se többet!”

„Látom, hogy elérkezett halálom órája, — szólalt fel reszketeg hangon az agg koldus — halld meg hát, a mit beszélek. Különösen te jó

dik, az újabb államban azon helyet elfoglalja, mire a görögöknél méltatták.

De méltó lesz-e ezen helyre, ha közönségének egyeseiben nem tekint a hon — hanem csupán a világpolgárt?

En legalább nem hiszem, sőt merem határozatlan kimondani, hogy ekkor azon hatalmat nem fogja gyakorolhatni, mire képesnek vallottam.

Csak ha nem feledkezik meg a színeszet nemzete iránti kötelességeiről, s képes céljának megfelelni, képes a szinpad polgári erényeket fejleszteni, nagy emberek iskolájává lenni.

Csak is így és ekkor hathat a nagy tömegre, csak is ekkor, támaszthatja fel a multat sirjából, „adhatja vissza a kor és század alakjának mását” és csak is ezt téve segehlhet előkészíteni a jövőt.

Ezt tevő a görög színészet, a midón Athene egész élete benne mint egy mikrokosmosban visszatükrözött, és éppen ezáltal vált nélkülözhetlenné az ókor e nagy nemzete előtt, az ottan megújulva látván multját, eszményítve nagy tetteit és éppen ez eszményítés által új ösztönt nyerve még nagyobb tettek elkövetésére.

L. K.

Jelentés, a Gazdasági-egylet borászati bizottmányának szilági körutjáról októ. 18 — 30-án.

II.

(Folytatás.)

A tavaszi hajást követi a nyitás, nálunk az első vagy hantós kapálás. A zilahi nyitás, sőt a tökéletes nyitás is az ugynevezett nyitás és a mi első kapánk közt lényeges a különbség. A szilági tökemivel gazda nyitása a töké körül felhalmozott föld lehatalása mellett annyi mint első kapa, a mi első kapálásunk a töké közti s körüli földnek mély s darabos vágás általi kinyitása. A zilahi nyitás ezeknél többet: a föld termő erejének s a töké életfolyamának fokozását célozza. Karikás mívelésnél ugyanis az agg, tökésnél a tökélejt a gyökérral az ugynevezett tökenyak által köttetik egybe, mely a szilágának gyökérzetére hajlandó voltánál fogva, az első nyitás után a szilág megzúszásának s szilággyökerezésének. A szilággyökerezés az első nyitás után a tökélejt, vagy szilággyökerek elődli növénynek kártékonyaságával bírnak, elszíván egyfelől a töké életére s fejlődésére szükséges tápanyagot a föld felső rétegeiből, és másfelől a gyökerek által felszívott tápanyagok normalis keringését megakadályozván. Zilahan a nyitásnál a töké körüli földet egészen a belső gyökerekig kiforgatják, tehát nemcsak amaz elődifele szakállják, hanem a föld felforgatása következtében minden egyes szilág körül új nyílik, a nap, lég, világosság, és termékenyítő erejének. A töké egészen második kapálásig nyitva marad-

nak, s míg az alsó rétegek folytonosan javulnak, a felforgatott hantok ugyanazon befolyások alatt kövérednek, s mint kész megjavított föld vegyülnek össze a többi rétegekkel. Mi a nyitás illeten mívelést Erdélyben sehol se látuk. S valamint a növényi physiologia titkaiba behatoló értelmesség jelenik, úgy másfelől azt is hiszszük, hogy a zilahi szilág termékenysége egyik okát ebben találtuk fel.

A szilág mívelés discretívum judiciumát leginkább azon műtét szokta próbákra tenni, melyet itt benn hányásnak, ott levelezésnek neveznek. Ideje június vége s július eleje. Karikás mívelésnél ez a munka életkérdés, s ha valahol, itt a helye, hogy a gazda szemé részen legyen. Az aggnak s a cserfának leszállítása, a magfa megválasztása, néha még a túlságos termés előrelátó mérséklése, a jövő évi termés a mívelés lehetősége, mind ezen operatio okos vezetésétől függenek; a zilahi szilág ezen munkát vagy maga, vagy biztos embere jelenlétében végzezteti. Idő nap előtt véségre jutott, vagy magasra ugrott sok tökének termékelensége egyik oka e műtét körüli hibás eljárásnak rejlik. Azért tehát practicus eszű gazdánknak e részben is közönetet szavazhatunk.

A nyitással együtt egy évben négy, — némelek ott izben kapálunk, s nem egyszer hallók: „kapa a legjobb trágya, kapa hizlalja a szilág földet; azt is hallók: annyiszor kell kapálni a szilág, a mennyiszor éppen szükséges. A trágyát azért nem tartják feleslegesnek, — a különböző trágyanemek közt növényi korhadvány-nak s gyepfölddeli vegyítésnek tulajdonitnak el-sőséget.

A mit a tüzes gazdasszonyról mondanak, hogy „házuk tündöklő a tisztaságtól,“ épp azt mondjuk a zilahi szilágról: az okszerű mívelés s gondos ápolástól itt még a fája is fénylik a szilágnek s éppen azért rendes eseteket véve mérlegül, sehol se hálásabb e növény szerető gazdájá irányában, mint e városban.

A szilág míveléshez tartozó eszközökben nem állnak elébb nálunknál. Örömmel tapasztaltuk azonban a Kremsi metszőollónak a kaczor-felteti előnyöségének elismerését; ohajtanunk kell ezen jóles szerkezetű ollónak minél szélesebb elterjedését, mint olyan eszközt, a mely munkájával a boragot is kiméli, s a gazdának három metsző munkás közül naponta megtakarítja az egyik fizetését.

(Folytatjuk.)

KÜL- ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Konstantinápoly, dec. 1-jén, 1858. — Mult zeit, hogy három kaimakam meghasonlott; a triumvirek egyike Katardzi István nem akarja aláírni a miniszteriumba rögtönzve behozott s a nép érzelmeivel ellenkező változásokat.

Vasárnap a nagyhatalmak képviselői az angol palotában gyűlést tartottak. A közönség között mindenféle hírek keringenek, melyek a dunai fejedelemségek állását a legbiztosabb színben festik le. Bukarestben fölfedezett ördög-gépek-ről s összeesküvésekről beszélnek, a Dunafejedelemségek egyszerű kérdését egész gordiusi csomóvá bogozták össze, melyet aligha kard nélkül sikerülend kibogozni.

A gazdálkodási szenvedély még nem veszle-

lött, valamennyi náladnál egy még gonoszabb emberre találás azok közül, a kik a porból fölvirgöttek. Ezeket mondta a cigányon, szavai beteljesültek. Megtaláltalak szerencsétlenül! ki sem az egyház szónokának, sem az üdvözítő születése szentségének hitelt nem adsz, a ki egy csikód elkarosodását előbb teszed a lélek üdvösségénél, és gyermeked jövőjénél. Te a keres-mát, — hol az indulat felgyulad — nem hagyád el a vigaszt nyújtó egyház kebeléért. Te! erkölcsileg romlott, az Isten, és szent fiát káromlásokkal illetéd. Elj szerencsétlenül ifju ember! A nyomornak fogsz élni: a ki az anyagiakat, a szelleminek konokul eleibe teszi, az ön vesztére siet.

István gazda vére fejébe tödült, s ott a pálinkával összevegyült. Pálcát ragadott, hogy a jóst megszabadja.

En nem várom be üteisedet. Az én óram ütött. En sem adtam, ha kérték a hon szükség-leit, ezelszerű intézetek emelkedését nevelve néztem, megtagadtam a közügy előmozdítását, egy kopó, egy agár, egy paripa többlet ért előttem, mint az egész haza tanodája, s valamennyi ipar fejlesztés. S most? sirva nézek multamba. Látom engem vagyonos ifju gazda? Nézz meg jól! Isten veled!

Az agg koldus kitántorgott.

Az ifju nő pénzrel, élelem- és ruha-nemű-vel futott utána; de nem érkezett nyomába. A koldus, mint az idő eltűnt.

Reggel az egyház küszöbén egy agg koldus halva találtatik.

István gazda fejében a koldus szavai gyö-keret kezdtek verni, s hogy a gyom onnan ir-tódjék, viszont a keresmába rontott. Lezik nem tudta örömben, hogy melyik italból mérjen.

István jól ivott, fejében a föld kerengeni kezdett, s már boszus indulat szállta meg agyát a pálinka boszú szeszétől, s ohajtott volna a világgal daczolni, hogy a koldus jóslatait meg-hamisítsa.

Vége hazánktorgott.

el hatalmát, a török kormánynál egy a napokban megjelent császári irade rendeli, hogy minden hivatalnok, kinek 5000 piasternél többre megy havi fizetése, 10%-lit, a kincstár számára tartoz-zik adni.

Beyruthból jött hírek igen aggasztólag festik le a Libanoni állapotot, Emir Beshir Beyruthba menekült ellene a hatalmas Zahitióták törz-se által pártolt Emir Beshir Aszfai elől. A kor-mány nem lévén elég erős ellenek, a testvérharcz irtó ördögait akarja szétbocsátani, a druzokkal szövetezik a zahitióták leigázására.

Ismail bey, a híres forradalmi főnök, körül van véve a kormányi seregek által, s remélik, hogy rövid időn kézrekerülend.

A nablisi zavarok még mindig komoly szí-nezetűek, Mahmud bey Abdulhadi, küldetett egy zászlóaljjal a rend helyreállítására.

Tripoli tájékán az Anseritákkal véres össze-ütkezés volt a kormányi seregeknek. Az anseri-ták voltak a győztesek, 30 katoná, 50 basibozuk maradt a csatateren; az anseriták vezére Her bey, egy basibozuk főnök, ki, miután hivatalá-tól elmozdított s többszöri folyamodása után új alkalmazást nem kaphatott, a nyugtalan an-seriták között emelte fel a forradalom zászlóját.

Jaffára egy amerikai corvette és egy biztos érkezett az ezelőtt nyolcz hónappal a jaffai ker-tekben leölt és kirabolt amerikai család ügyé-ben elégtételt követelendő, — ez aztán santa las-san járó igazság.

Kiamil pasha előbb jéruszálemi, s most ana-sziai kormányzó, egy nagy értékű camét kapott a pápától, a palestinai keresztényekkel ki-méltes bántalmódja jutalmául.

A suzi csatorna kérdése nemcsak Európá-ban, hanem itt, s főképpen Egyiptomban is nagy lelkesedéssel fogadtatik. Az alkirály aláírta 30 millió frank melletti néhány nap alatt 10 millió frank értékű részvény iratolt alá.

Mr. Sala a suzi csatorna-társulat megbizotti-ja megérkezett Kairóba m. hó 6 kán, s az alkí-rálynál tett látogatást.

Az Egyiptom és a főváros közötti tenger alatti srgönydrót akkor, mikor már szinte egé-szen kész volt, elszakadt Alexandria és Kréta között, a bekövetkezendő rossz időkh aligha meg-engedik, hogy tavasz előtt ezen vonal helye-re állíthatassék.

Vizsontlátásig.

Bakalum.

Bethlenvidéke, dec. 15-kén. — Penyulok min-den napi életünk egyformának látszó folyamába, s kiemelek néhány figyelmet érdemlő jelenséget

Több mint három haza már, hogy vidékünkön a hólyagos himlő uralkodik, kivált Bethlen-ben igazán uralkodik, s akkora mérvben, a mi-lyenre alig emlékeznek az emberek. Gyermeket s ifjat már szinte nem lehet tarka arcz nélkül

könnyebben haladtak, de a beoltatlan maradot-takon megboszlotta a szülők gondatlanságát. So-kan haltak is meg már e járványban, és pedig nemcsak gyermekek, de nagyok is. Nevezete-sen ennek lett áldozata a mult hó végén bethleni cs. kir. adóhivatali pénztárnok Szecki Alajos ur, kit mint igen derék és közháznu hivatalnokot, s valóban jó embert egész vidékünk fájdalommal kísért sirjába, s részvételt látni nyomorult családját egészen szerencsétlenségére jutva.

A nyomorúság nem jár egyedül. E járvány-nal karöltve egy másik is jelent meg törökbu-za-szedés táján: a marhák szája- és lábfejása, melytől — kivált Bethlenben — alig egy pár me-

nekült meg, de szerencsére rövid ideig szenved tette a szegény állatok.

Ezeket békével törjük, mert a természettől jönnek s földi sorsunkkal szükségesséppen ösz-szefüggnek, de vannak dolgok, melyekre bor-zadás nélkül nem gondolhatunk. Ilyen merült fel e hó 1-jén éjjel Naszodon: az ott székelő, s e hivatalba csak néhány hét előtt lépett — mint mondják, sokoldalú míveltséggel bíró — görög egyesült vicarius f. t. Pap Ankidin ur — még eddigelé ismeretlen kezektől — meggyilkoltatott. Másnap reggel találtak holtestét a kertje fenekek folyó Szamos hullámaiban, kezei és lábai össze voltak kötözve, s egy jókora nagyságu kő nya-kára költe. Mint mondják a gonosztettek sem-mit magokkal el nem vittek szobáiból. *) Eré-lyesen foly a nyomozás, s tán maholnap világos-ságra jön az égrekiáltó gyilkosság indokai val együtt, a mit annak idejében megírok.

E hó 5-kén Bethlenben is egy határbeli kis patak lett sirja egy nyolcz éves Ersek László nevű magyar gyermeknek, kit apja az nap mar-haival hagyott a mezőn. A gyermek a patak-nak egy meglehetősen magas esésnél mélyzva vagy játszva, a vizesés által assott hét láb mélységu kútforma gubbenőbe esett, s ennek feneké-n találtak másnap kereső szülői. Bár annyira me-na már az erdélyi köznép, hogy gyermekeire is le-gyen legalább annyi gondja, mint marháira!

Sötét gondolatokkal foglalkozva, még egyet megemlítek: nov. 20-dikán kísértük a temetőbe máliori ref. pap t. Balázs József ur nejét, Török Zsuzsánnát, ki csak 24 órai rövid szenvedés után hagyá el árvaságra jutott 8 gyermekét s házikő-rét, melynek élteit napja volt. Benne annyi nő és házi erények voltak, mennyit kevés nőben találhatni: legyen béke porain!

A mi időjárásunkat illeti: a tél itt is bekö-sztöntöt korán, most pedig mindegyre eső és nagy sár van.

Ideji töröküzatarnésúnk a térhelyeken jó közepes, a hegyeken kevés, de a mi volt jól meg van érve. Az őszvetések eddig jól néznek ki.

Nov. 28-kán országos vásár volt Bethlenben, szép idővel, sok néppel s kevés kelendősséggel. A gabonanemek ára erőfelel is olyan formán áll, mint Kolozsvárt.

Apa-Nagyfalú közelebről bejelentette a cs. kir. járáshatalhoz tagosítási szándékát. Gyors és jó kimenetelt neki!

S most Isten önnel t. szerkesztő ur!

r. 1.

*) Erről közelebbi számunk is szólott. Szerk.

KOLOZSVÁRI NAPLÓ.

— Mielőtt a magyar akadémiai nagy gyű-lés eredményéről tüzetes értesítést adhatnánk: értesítenék közönségünket, hogy erdélyi szü-letésű hazánkfa közöl következők választattak meg: gr. Mikó Imre ó nmgá tiszteleti taggá, Berde Aron, Gyulai Pál, Kovács István, Szilá-gyi Sándor, Szász Károly, Récsi Emil, Vass Jó-zsef és Finali Henrik urak levelező tagokká. Rendes tag ul Erdélyből senki sincs választva. Berde Aron tanár „Légtunemény-tanáért,” Kovács István tanácsos az „Erdélyorszag történelmi-tára”-ért nyerték el az 50—50 da-rab arany Marcz bányfi-féle jutalmat. Vass Jó-

— Tűz! tűz! — hangzott minden oldalról.

A légben óriás füstgigók tekerődtek, láng nyelvvel nyaldosván az István üléseit, asztal-g-jait, széna-kazaljait. Istálába zárt marhá szad-bad lég után sajnalatra-méltóképpen bögték. Lángban, füstben volt az egész udvar, a hősz-senkit sem érszett közel.

István zilált hajjal, tumpult fövel kirohant, semmitse menthetett meg. Neje a gyermeket ki-ragadta. Minden atyja szerzemény, hagyomány megsemmisült, sőt annyi reménye se maradt fen, hogy kárpótlást nyerend, mert a csalfa fősenység arra vette volt őt, hogy atyja halála után a biztosító egylet könyvéből kihúzatta nevét.

Fél örülten vad boszuval teljes szívvél az agg koldust kereste.

Az agg koldus, a jós, az egyház küszöbén halva feküdt. Ő megszünt élni, de jóslata a tel-jesedés korében lebegett.

A mint István részeg fövel istálót rendre járta, egyikben a lámpával gyújtott meg egy pókhálót, a más-kban pipájából hullatta el a rá-nyomott szemet, s így élédit a veszedelmes tűz.

István ma, mint örült szédeleg: a multakra nehezen emlékszik.

Áldás rá nézve az, hogy megörült, hogy lelki szemei nem látják a valót. Neje sohajtvá néz a romokra, s kedves gyermekében remél a multakért kárpótlást.

Oh az a mult! Oh az a jövőd! Ma született a Megváltó! Imádkozzatok keresztényének!

* * * Sötét boru leng felettünk, álljuk ki a tűz-próbát, öleljük kebelünkre gyermekünket a jö-vendő, s legyünk nevelő szülői a jövő kornak. A multat eltemették a daló éjszakák.

Székelly Ádám.

zsel tanár pedig az 1840-ki nyelvtani pályadíjt, 30 darab aranyt. Közlebből tüzesebben.

== Több erdélyi előfizető aláírásával egy felszólításnak nyílt terünkbe leendő kiadására vagyunk felhíva. Ezen felszólítás a „Mező-gazdaság könyvének” hátralevő kötetét tárgyalja; minthogy azonban éppen közlebből a magyarhoni lapok ezen kötetek közlebből megjelensék hál adak: annak tisztelt-előfizetői nyugodtak lehetnek a vállalat teljesülte felől, s így felszólításuk közreadását feleslegesnek véljük.

== Maroszeke az utóbbi évtizedekben egy helység alakult. Illyésmezeje név alatt, egy oláh pásztor családból; ezelőtt néhány évvel még volt alkalmunk életben látni a mintegy ötven telket számláló helység törzökanyját. Az agg-nőnek fiái, unokái, dedunokái, menyei, unokáinak is menyit sat. képezték a falut. Némi bámulattal néztük ezt a patriarchalis nőt, kinek kifolyása volt egy egész helység.

== A haszonbéri viszonyokból fejlett perek gyors elintézése végett egy igen elégtő szükségünké vált rendelet adott ki november 16-áról, annak idejében a mint a rendelet kezünkre jut, ismertetni fogjuk.

== Debreczenben a sóhivatal környékén egy szegény nő sérte egy csomó régi ezüst pénzt túrt föl; ugyanazon időben az olái pusztán sok pénzt találtak II. Lajos, Matyás király, s a mint mondják, a tatárok korabeliket.

== A m. t. társaság decemb. 6-iki ülésében Brassai S. ur az árnyékórák könnyebb készítéséről értekezett, s utóbb a Pesti Naplóban azt állítja, hogy mindenki cirksalommal félkört húzni, s egy mérvről hosszakat vevén le, azon fél körbe hurokat illeszteni képes, — azonnal képesítve van a legszabatosb árnyékóra rajzolására bármely közhelyre t. i. épületek falaira.

== A „Revue Medical” után azon közlést teszi az „Orv. L.”, miképp dr. Boyer, boroszlói orvos, vízkóros betegeit általában ezekkel gyógyítja. Rendelt azt óránkint egy evő kanállal, naponta 6 obont. A gyógyítás tartama alatt 6—9 font ezel emésztetik fel. A beteg étvágya rendszeren nem csökken, sőt növekszik, s a székürölések gyakrabban, naponta 3—4-er történnek, azt jó jelnek tekintik. Azoknak, kik az ezelről undorodnak, hasonló modorban citromsavat rendel.

== Villemain híres francia tudós egy könyvet írt a „lelkeseedsről”, melyben azt tárgyalja, hogy a nemzet, melynek lelkesedése hanyatlak, időről-időre mindinkább veszti el nagyságát. Igen természetesen ez, mert minden a mi magasabbra lehet az életben, kisebb-nagyobb mértékben csak is a lelkesedés kifolyása.

* A burgonya-betegség ismertető jelei, és annak megakadályoztatási módjáról közlebből hivatalos utasítás bocsátott ki, s küldetett meg gazd. egyetünkhez is. A burgonya-betegség ismertető jeleit körül-belől minden földmivelő ismeri. Ennélfogva itten csak annak megakadályoztatási módjára figyelmeztetjük az illetőket. Először is a burgonyát homokos és száraz földbe kell vetni, a melytől a nap sugarait kerítős, fák avagy bokrok nem fogják el. A trágyázás nem tanácsos. A terméket pedig tisztá, szeles napon kell kiszedni, ha lehet mielőtt az őszi köd beáll. A feketé, foltos és elsatnyult burgonyákat rögtön ki kell választani. A feketéket semmire se használhatók, a foltosok és elsatnyultak barom-táplálékul szolgálhatnak, de nem állanak meg. Az egészséges terméket szükség gondosan megtakarítani minden földrésztől, s az elrakás előtt a szérűn vagy hiuban, a melyet jár a szél, kiteríteni, hogy majd a pinczében ne álljon be a szokott izzaság. A pincze száraz és légvonalos legyen. Legálul szalma vagy hamu leendő, s ha a halmaz nagy, közé-közbe is rétegenként.

== Egy Heysé nevű író Münchenben szállást bérelt ki, hol csakhamar egész családja a nöcselében kívül elbetegedett. A házi orvos a betegség okát fűrészve észrevette, hogy a ház sárga tapet-ja alatt egy régebbi zöld tapet van. Vegyes vizsgálat után kijött, hogy amannak festéke igen sok mirenny (arsenik) tartalmaz, elannyira, hogy habár az újabb tapaszszal volt bevonva, veszélyes hatása áttört a légmegtartására. Most vették észre magokat azon ház régebbi lakói is, mi volt oka, hogy itt jobbadán betegeskedtek, s e házban gyakori volt a halálozás. A vegyes kísérletek folyását ajánlatossá tesszik, hogy a zöldre festett tárgyak elváltatassanak a háztartás köréből.

== Az eperjesi tanoda jelen hóban fényesen ünneplé meg Vandrak András igazgatótanár, és akadémiai tag, negyedszázados hivataloskodása ünnepét, mely alkalommal debreczeni tanár L. J. egy igen szép verset írt a megünnelt tanár albumába.

== A „Magyar kertészeti társulat” megalakult. Elnökül b. Pónai Gábor, alelnökül báró Eötvös József és Perger, titkárl Lukács Sándor, pénztárnokul Nagy Imre uruk választottak; titkár évdija 800, pénztárnoké 500 pfrint.

== A pesti nagykereskedők nagy tevékenységet fejtenek ki azon czérra, hogy ottan egy szabad rakatár létesítsenek, a mit Pestre nézve élethérdesnek tekintenek. A városi képviselőket, valamint az iparkamarát felkérték, hogy ezen ügyben őket támogassák.

== Nápolyi levelek a Vézuv újabb kitöréseiről tudósítanak, a kiomló láva árnya után Portici és Resina környékei leginkább fenyegetve.

== Az angol pazarlás egy furcsa példáját közlik a lapok a „Bombay Courier” után. Egy kisdé erősség parancsnoka tapasztalván, hogy a készer sült készletet az egerek szerfelett pusztítják, egy egérfogót kívánt vásárolni hat denárral, melyre azonban a hadvezérség által nem lón felhatalmazva. Újból folyamodott egy ügyben, akkor egy macskát küldöttek neki. Akkor kérelmet intézett a hadügyminiszteriumhoz, hogy a macska tartására pénzt utalványozzanak; válaszul nyerte, hogy ha oly sok a egér, akkor a macska élelmére szükség mennyiség megvan. Erre a tisztt visszajött, hogy enni igaz van mit egyéke, de a vizet nem akinn, tehát utalványozassék naponként 5 penny tej-pénz. Meglón, s azóta fizet az am a macska részére évenként 1 font sterling 10 schillinget s 5 denárt; holott az egérfogóval denárral megvehette volna.

== Napoleon compiegnéi időzése alatt egy esős idő alkalmával meghívta vendégei lovagiskolába, lovag-gyakorlatra, ezek között az öreg Palmerston és Clarendon lordját is. A lovagiskola igazgatója egy vén uh tisztt volt felszólítva, hogy a lovag-gyakorlatot intézze. Ő azonban ezt csak úgy tudta, mint a front előtt szokta volt, s el is kezdé sapatot vezényelni a szerint a mint szokta lykor a rekrutákat. A csapat nevetni mormogkezde, a vén tiszten, ki oly nagy gravitással játékidőtőlésből komoly dolgot csinált, ig nem végre ezen vezényszóra, csönd a szán, és a tagok közt” rendre utosította őket. Császár igen jól mulatta magát, hogy a két gol notabilitás egy francia tisztt vezényeltetela került; ám az öreg Palmerston dicsőesége állotta ki a sarat!

== A bevándorlás Amerikába, többi évekhez képest csekély kezd lóni dab idő óta. Ez idén eddig legfeljebb 3,000 ember vándorolt be, holott azelőtt két-három, st négy anynyi volt a bevándorló. At mondják, hogy most majd annyian vándorolnak Európá vissza, a hányan onnan Ameriká. Csak f. v. szept. hónapban New-Yorkból 221 első osztályú utas invult el Európába.

I g a z i t á s. Középből számunk 426. lapja utolsó hasábján, alól kezdve 13-dik sorban kimaradt: „kibérelt egy hajót.” Ugyott föléll 13-dik sorban: „Poroszló” helyett „Borló” olvasandó.

KÜLFÖLD.

Franciaország. — Az orosz anya- császár sulyos betegsége miatt Koszta nagy. kénytelen a közepetengeri hajóosztályt dahagyni s Sz. Pétervárra hazatérni, hog édes anyját még egyszer láthassa. Azóban a nagyherczegnek nem csak anyja hanem bátyja a császár irányában is vannak kötelességei, s ez utóbbiaknál fogva azok ő most ide s tova Európa déli részében. Ezen utazás ugy látszik igen fonte és félbeszakadását nem igen szeretnék. Természetesen tehát, hogy a beteg anya állapotjának meg kell javulnia, s valóban legújabbán írják is, hogy az özvegy czáné már „valamivel jobban” érzi magát, s így fia is folytathatja utazását. Ez utazás legközelebbi célja Marseille vagy tulajdokppen Páris. De mit keres újból az orosz nygh Párisban? A finomabb orok terjedészetesen kiszagolták már e párisi látogatás célját, mely nem lenne egyéb, mint a jegegyezkedés azon tervekre nézve, melyek a legmagasb személyiségek közt már el vannak intézve. A francia-orosz-szard szövetség t. i. nem volna agyrém, azt a nagyhg Szárdiniában már tiszta hozta volna, s most hasonló tenne Franciaországgal, sőt még Spanyolországot is belevonandja e frigyebe; utótrve legalább Madridba is van irányozva. Efféle találgatások már egyszer kísérni szokták az oly nagy személyiségeknek minden léptét nyomát, mint árnyék a testet.

Olaszország. — Nizzából azon hír terjed, hogy Oroszország a turini kormányának pénzájánlatokat tett a nizzakunói vaspálya gyors munkába vételé vógett. D vaspályavonal Oroszország villafankai kereskedelmiállomásaival benső összefüggésben van, mely által Oroszország élénk kereskedelmi összeköttetésbe jönne Svájc, Közép-Németország és Belgiummal.

— Nápolyban a korona hg. közeli egybekelése alkalmából sokan nagy fordulatot várnak a belügyek vezetésében, sőt a király magatartását már is megváltozottak

tart. Mi valósul ebből, elvárando. Arra ve biztos tudomással hisz egy bécsi lap, hogy Nápoly Angliával kibékül-gyekezik. Az angol kormány minap azon adatot czáfolta meg, mintha a egyenlítésre az első lépést ő tette volna; a tényt magát alaposnak mondja ama lap, lak hogy Nápoly nyujtá első a kibékülés kezét, a mint ez a dolgok természetéből egy is érthető. A nápolyi külügyminiszter commodor Caraffa a florenczi angol követ-ségnek engesztelő közléseket tétellett; minek folytatá-e követség egy titkára Nápolyba ment, hogy bővebb közléseket nyerjen. Ugy hiszik, hogy a nápolyi kormány ez elhatározása lord Stratford de Redcliffe befolyásának tulajdonítandó. Mindezt a bécsi lap mondja.

Rómában is változás készülne, ha áll az „Ind. belge” levelezőjének tudomása. Antonelli bibornokot egy a retrograd eszmékre kevesbbé hajlandó férfiú váltaná föl. Miután ez megnevezve nincs, az „Ind. belge” e hirt az „Oestr. Corr.” azon hírével hozza kapcsolatba, mely szerint Berardi lenne belügyminiszterré, egyszersmind bibornokká léptettetvén elő.

— Genuában f. hó 10-kén előfordult zavar-gásról sokat beszélnek, minthogy az némi részben az ausztriai főconsul lakása ellen is volt irányozva. Szemtanuk következőképen tesznek arról jelentést a „Tr. Ztg.”nak.

A demonstratio, ha ugy akarjuk, hazafias volt, minthogy Genua történetével kapcsolatban vala: ugyanis, mint minden évben, egyházi ünnepély tartaték Genua megszabadditátásának emlékére. Azonban törvényellenessé fajult, midőn az ausztriai főconsul lakása ellen akart fordulni. Az Oreginárol hazatérő, többnyire diákokból és munkásokból álló néptömeg 400 főnél többre tehető, mely a városban áradó gyorsasággal növekedett. Egyedül Musso quae-stort vádolták a később történtek miatt, ki a bevonulokat hazamenetelre akará birni, de nem tudott elég hivatalos erélyt kifejteni, ámbár tisztán kitünt, hogy a diákokból és munkásokból álló fenséges nép, legkisebb tiszteletet sem érez a törvény és képviselői iránt, a mint ennek mégis lenni kellene. Egy példány-államban, s hogy az utóbbiak éppen oly kevéssé ismerik szabaddalmakat mint az első, minthogy a fegyver használatát, nem előzte meg doberges kisérletében hangos felszólítás a szétszázlása. Az egészben kevés kedv volt egyrésztől a parancsoláshoz, másfelől még kevesebb az engedelmességhez, s az összeütközés egy pillanat müve volt. Az elfogottakat még ugyanazon este szabadságba helyezték.

Az „Oest. Corr.”-nek ezen esetről újabb, f. hó 13-ig terjedő tudósításai vannak. Ezek szerint a „Courriere mercantile” tudni akarja, hogy a f. hó 10-iki esetnek maga a csendőség az oka; egy kömüves egy szuronydöfés által halálosan megsebesített; a befogottak többnyire ismét szabadon bocsáttattak. Azonban óvatosan kell ezen biztos állításoknak hitelt adni: mert a belügyminiszter előterjesztésére készítő érezte magát a király, a genuai csendőri hivatal főnökét Musso ügyvédet rendelkez alatti állapotba helyezni, s szoros vizsgálatot parancsolni. Egyébiránt meglehetősen bizonyossággal kitűnik, hogy a kihágás legalább minden politikai szín nélkül történt.

— Az „A. Allg Ztg.” Turinból írják: „Azon harci lármá, mely az orosz vendégek ittletével némileg elnémult, ujjolag fölébredt. Némely párisi lap azon bekeszerető cikkire czáfoltatnak meg, melyek csendesítésre voltak szánva, melyek azonban, legalább a börzére nézve elveszték a hatást. A pénzügyi világ, sőt a diplomácia hiteltelensége a „Moniteur” hideg oraculumi szavai iránt a miniszteri lapokat örömiszgatottságba hozta. Kézdörzsölés közt sugdos-sák, hogy Victor Emmanuelnek néhány tiszthez intézett szavai több hitre talál-nak, mint azok, melyek a „Moniteur”-ben közöltettek, hogy a nagyhatalmak egymás iránti bizarmatlansága közel tetőpontra jutott, s hogy a legünnepélyesebb békés fogadalmak közt egymás agyonverésére ké-

szülnek. Az egyetlen véleményeltérés Turin és Páris közt csak abban áll, vajjon az Ausztria és Franciaország közti háboru Olaszország, vagy pedig a dunai fejedelemségek végett kezdődjék-e; ezt állítják legalább az itteni avatottak. Tehát háboru minden esetben és minden áron! — Mig így gondolkoznak a háborúról, a bekeszeretők a Mont-Cenisre, lukmani vaspályára, polgári házasságra s egyéb dologra figyelmeztetnek; mások a piemontiakat irni és olvasni szeretnék tanítani, mielőtt Olaszországnak, mint árának ölelésére készülnének; mások az üres pénztárt kopogtatják, s az ismeretes közmondásra figyelmeztetnek: Point d'argent; point d'Suisses; ugy hogy azon párt, mely a háboru kimenetelétől ugyan nem fél, de azt addig mig lehet hasznatani szeretné, a lapok minden harci lármája daczára növekszik befolyást nyér.

— Cavour gróf jegyzéke, mit állítólag külföldi ügynökeihez intézett volna, újabb előadás szerint nem egyéb mint néhány szóbeli nyilatkozat összefoglalása, miket a szard miniszterelnök beszéd közben egyik diplomata irányában tett. E néhány szóbeli alkotta össze a körsörgönyt Fama néni, mint Victor-Mano király egy pár szavából szemle-beszédet szerkesztett volt, s mint Burbaki tábornok alpesi főparancsnoksága is hasonló módon lón formába öntve. A tábornok t. i. ki a krimi háboru után Franciaországban unatkozni kezdett, midőn két évi várakozás után sehoh sem látta utat fris bahér szedésre, arra kérte a hadügyminisztert, küldje őt Algirba. A miniszter azt felelé: „Itthon is szükségünk lehetne ön kardjára.” „Ki tudja mikor?” „Talán előbb, mint sem gondolja.” Katona beszélgetés, mint illik.

UJ POSTA.

— A legújabb indiai posta megerősíti a már tudvalevő híreket, melyek szerint egymásra hódolnak meg a lázadás főnökei, s egymásra esnek el az erdők, s maga Tantiá Topi is a legvitázabb hinduk egyike, ágyuk s hadiszer nélkül, nagyrészt frigyestársaitól is elhagyatva, a legnagyobb szorongásban van. A kiáltvány következtében a bensevöltek mindenütt, Kalkuttában legalább legkisebb hivatalos kény-szer nélkül illumináltak. Mind az derül ki, hogy az ősi vallás veszélyben léte iránti félelem volt, mi a fölkelést lehetővé tette. E félelem immár enyészni kezd, a kiáltvány tökéletes vallásszabadságot ígér és fogad, mi az angol pietistákat, s tulzó orthodoxokat csaknem kétségbe ejti.

— A „Journal de Const.” azon állítására, hogy a dunai fejedelemségek ügye egy a kajmakamiához bocsátott együttes jegyzék által már rendezve volna, nem kell igen nagy sulyt fektetni; a papir türelmes, a hírnökök szintén; a kajmakam urak pedig már több ízben megmutatták, hogy egyik várbán fenyegetőznek, a másokban nem félnek.

— Orosz levelezők szerint a szultán meggyilkolására szőtt összeesküvés kevéssé a a kivétel előtt az által lón elárulva, hogy a most fogva levő összeesküvők a raktárból vett tonna löport nem eléglővén, még többet kívántak, mire a raktár felügyelője jelentést tett a kormány-nak. A gyilkolás merény egy akna felre-pítésével lett volna végrehajtandó.

— A francziáknak Algirban még mind van, a mit lecsendesíteni kelljen. A „szabad négek” ügye még nincs elhatározva. Furcsa, mit kezdnek Franciaországban szabadságnak nevezni a „szabad fejérek.”

— Malmesbury lord a Mortar-ügyben nála járt küldöttségnek kimondá, hogy Angolország ez ügyben nem fogja magát közbevetni, — mert közbevetése nem használna semmit.

— Montalembert, mint sejtik, végképpen átmént volna az orleanisták táborába.

Felelős a szerkesztésért BERDE ÁRON.

Ürberkárptólási tüke-utalványozás.

A k.-fejérvári.-cs. kir. megyei törv. után Márk Józsefnek kis-enyedi, ecselelői b. u. 863 ft 43 kr. — Szalánczi Anna öz. Szalánczi Kristófnának oláh-bogáthi, örményszékési b. út.

(591)
13.422.
polg.

Edictum.

A kolozsvári cs. kir. kerületi törvényszék ezennel közhírré teszi, hogy Mátéfi Károly ur

(1—3)

3942 ft 52 kr. — Kósa Dénesnek oláh-ter-
laci birt. u. 226 ft 58 kr. — Farkas János
mint Orosz Klára öz. Farkas Samuné öz-
sége kis-enyedi, ecselelői birt. u. 313 ft 50
— dtdo kis-enyedi után 685 ft 30 kr. — Ba-
cz Mária kisasszonynak farkastelki b. u. 1082 ft
2/4 kr. — Miksa Istvánnak diódi, elekesi u.

HIVATLOS HIRDETÉS.

tási ár 504 ft ausztr. v. Az árverezés az eladandó házban fog tartatni.

A vásárolni kívánók azon megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy mielőtt részt vehetne mindeuk 10% vadiumot tartozik a törvényszéki biztossal fizetni, s hogy az árverezési föltételeket a határidő előtt is letétele szerint megtekint-

heti az itteni törvényszék polgári registratúrájában.

Oechsner m. k.

A kolozsvári cs. k. kerületi törvényszéktől.
Kolozsvár, december 9-kén, 1858.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(1—1)

Császári kir. kizárólagos szabadalommal ellátott

ANATHERIN FOG-PÉP

POPP J. G.

Gyakorló fog- orvos és az Anatherin-szájviz, a fog-plombe és növény-fogpor szabadalmas tulajdonosától Bécs, belváros Tuch'auben Nr. 557.

Főnemlített fog-pép egyike a legkényelmesebb fogtisztító szereknek, miután semmi kártékony hatású szert nem tartalmaz. Az ásványországi vegyreszek jól hatnak a fog zománczára, a nélkül hogy azt megtámadnák, míg a szerves részek nemcsak a zománczot tisztítják, hanem a nyakos hárttyakat is fölelevenítik, a szerveseket illó olaj-adalék által felfrissítik, úgy hogy annak használata által a fogkövet alkotó nyak eltávolíttatik, s így az ugynevezett borkó további lerakódása megakadályoztatik, s a fogak fehérek és tiszták lesznek.

Különösen ajánlható utazóknak szárazon úgy, mint vízen, mivel az se ki nem ömlik, se a naponkénti nedvesítő használat miatt meg nem romlik.

Ára porcellán-adagban 1 fr 10 kr p. p. s mindenütt kapható: a hol az én ANATHERIN-SZÁJVIZEM bizományba van adva, a vidéki városokban hasonló áron.

Császári királyi szabadalmazott

Popp fogorvos-féle Anatherin-szájviz.

Ára egy üvegcének 1 ft 20 kr. p. p.

Miután ezen, a legkitűnőbb tekintélyektől szármalán elismerő bizonyítványok által igazolt, a naponként fokozódó és növekedő háztartási szükségletnél nélkülözhetlenné vált, és megpróbált szájviz a magas, és legmagasb uraságoktól, a fogak és szájrészek épen tartására kitűnő övszerű használatát, s a leghírnevesb orvosok által ajánlatik, fölmentve érzem magamat annak minden dicséretétől.

FOG-PLOMBE

A fog-plombe alkatrészei a fog-nyak és köragasz (cement), a mely odvas, nedves fogak betöltésére használtatik, mi által azoknak eredeti alakjuk visszaadatik, és a további nedvesedésnek határ vétetik, s meggátoltatik, s így az ételrészek, nyál s más folyadékok lerakódása, mi a fog idegekig ható rothadást (ennek következtében a fogfájást) eszközi. Ezen anyag igen tömött, áthatlan, a fogüreggel magát nagyon összekötő, miáltal tartós fogkorona képződik, alkalmas a rágás műtételeire, s így annál öszintébben ajánlható, mivel nem áll gyanta-részekből, a melyek összehuzódnak, hanem a rendszerinti fogak csont és nyákanyagokból. Ezen kemény, évekig tartó anyag elibe teendő az arany, más érczek és bármí pótszereknek, ugyanaz a színe van, mint a természetes fogaknak, s fájdalom nélkül alkalmazható: egyszersmind a szomszédos ép fogak a romlástól általa megóvatnak, az ürt betölti, s felette minden tovább foly.

Ez anyag betölti a nedves helyeket, hanem egytanilag is hat a nedvesedés tovább harapozása ellen — A FOG-PLOMBE ára 2 ft p. p.

NÖVÉNY-FOGPOR

Popp J. G.-tól. Ára 36 kr. p. p.

Annóra tisztítja a fogakat, hogy annak naponkénti használata által nemcsak az alkalmasan fogkó eltávolíttatik, hanem a fogak fehérsége és fénye is mindig növekedik.

Bizományosok:

Kolozsvárt: Wolff J. gyógyszerész. Tordán: Wolff gyógyszerész. Szebenben: Zöhren és Müller gyógyszerész. Brassóban: Söhne János G. Károly-Fehérvárt: Ruff J. Segesvárt: Misesbacher J. N. Szászvároson: Specht és Leonhardt J. gyógyszerészek. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Balásfalván: Kovrig. Dézsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Sinken: Potdrki M.-Vásárhelyen: Fogarasi D. K.-Vásárhely Nehrer.

(557)

Reichberg Lőrincz és társai

(5—12)

ujjonan nyitott, nagyszerű, itt még nem létezett diszszel ellátott

arany, ezüst és ékszer-áru

RAKTÁRA

Kolozsvárt a Bel-Monostor-utcában, a báró Zessner-féle házban.

Ezen arany, ezüst és ékszer-áru raktár, mely egyenesen Lipcséből hozott czikkekkel van ellátva, gazdag választékban tartalmaz mindennemű fényűzési czikkeket, u. m. nyakékeket, karpereczeket, nő és férfi órálánczok, fülbevalók, gyűrűk, brache-ok, inggombok stb. továbbá: evő-készletek finom 13 latos ezüsből 12 és 6 személyre, theas edények, női toilették, varró-eszközök stb.

E raktárban mindennemű arany, ezüst és ékszer-tárgyak, valamint antik-darabok, vagy készpénzen jó áron megvásároltatnak, vagy pedig cserében csekély leszámítás mellett elfogadtatnak.

(43)

Fris szállítmány!!!

Csász. kir. legfelsőbb szabadalommal és a magas orosz kir. orvosügyi ministerium jóváhagyásával.

BORCHARDT

orvostudornak

GYÓGY-FÜSZERES

NÖVÉNY SZAPPANJA

száns növényi, névszerint fűszerek és áther-olajos anyagon kívül tartalmaz még a város alkatrészeket is, melyek ezen szappan hatályát sajátosság és jellezővé teszik. Az nem csak hogy a bőrt puhán és hajlékonyan tartja, s ezáltal annak kigőzölgesét szabaddá teszi, hanem vegy-alkatrészei által felszívó és viltoztatólag is hat a bőrre, az alhártyázatra és mirigyes létszerekre, s azokat ujított tevékenységre ingerli. Dr. BORCHARDT növény-szappanja ennélgya éppen oly jeles szépitő, mint alkalmas szer az anyyira terhes szépitő, pörse dékek fakadékok és más bőrtisztítatlanságoknak gyengéd módon rövid idő alatt eltávolítására.

A Dr. BORCHARDT-féle Növény-szappan zöld betűkkel nyomott feje s az itt álló bélyeggel ellátott eredeti pakétáscsákában árultatik s Kolozsvárt csupán WOLFF J. gyógyszerésztárában található, és Tedán WOLFF GÁBOR gyógyszerésznél.

(297)

IGAZI SCHNEEBERGI FÜLLÖP.

mel- és tüdő-betegek számára.

Orvosi rendelet szerit a leggyógyitóbb és frissen sajtoltt füvekből készítve

VILHELM FERENCZ és BITTNER GYULA

neuenkirceni

gloggnitzi

gyógyszerészek

által.

Egy üveg ár használati utasítással 1 frt. 12 kr. pp.

Továbbá: Kolozsvárt Wolff János gyógyszerésznél Brassóban: Gyertyánffy; Tordán: Wolff G. gyógyszer. l.-Vásárhelyen: Jenci Albert gyógyszerésznél: Aradon: Flobst F. J.; Temesváron: Krul János; Lugoson: Arnel József; Verseczen: Herczeg Seb. gyógyszer.; Segesvárt: Misesbacher; Pancsován: Graff W. K. gyógyszer.; Kubinyan: Stojanovits J.; Dézs: Kremer Sm.; Szászvároson: Gust Spech; Nagy-Bányán: Haracsek Józsefnél; Nagy Károlyban: Söberl K.

Orvosi vélemény.

A Schneebergi Növény-Alop minden bizonynyal figyelemreméltó gyógyszer mell-betegségekben, s előnyvel bír ok feldicsért gyógyszer felett. Alólirt megkísértette azt betegneinál nátház (grippe) friss és üdült eseteiben, s az eredményről csak a legjobbat bizonyíthatja. Gyöngé mellűek különösen választhatják azt tavaszi gyógyszerül.

Hohenmauth, 13-dik június, 1858.

Dr. Strassak József,
városi és kerületi physikus.

(587)

Gróf CSÁKI GYÖRGY üveggyára.

Gr. Csáki György cs.-ujfalusi üveggyárában, f 1858-ik évi okt. első napjától fogva az erdélyi hasznabéri kezelés megszűnven, a tulajdonos gróf az említett gyárti ujonan szervezve, s a munkálatokat az eddigieknél sokkal nagyszerűbb mérvben indítatván meg; alulírt felhatalmazottnak van szerencséje tudatni a t. cz. közönséggel, hogy e gyár az eddigieknél finomabb s izletesebb készítményeivel a tisztelt megrendelők, vagy vásárolni kívánóknak ezutánra is szolgálatára áll.

Megrendeléseket elfogad

SZÁSZMÓZSA,

gyár-igazgató.

Cs.-ujfalusi üveggyára; utolsó posta, Feketető.

(588)

(2—3)

Méltóságos gróf Pejacevich Márk urnak, az uj-egyházi járásban fekvő sz.-zalaknai udvarában, 112 szekér jó réti széna eladó. — Értekezhetni helyben a gazda-tisztelt, vagy Kolozsvárt, Demeter Károly jószág-felügyelővel Szállása első-szén-utca, 347. szám alatt.

(2—3)

(589)

Kolozsvár városa táncsteremének (Redouttelnak) hasznabérli körhírré teszik, miként a jövő 1859-ki farsangi időszak alatt a táncsterem melletti vendéglő, és azzal kapcsolatban levő minden hideg italok árulhatási joga kiadó levén, a vállalkozni kívánók ez évi december utolsó napjáig jelentkezzenek t. cz. Pál Sándor urnál nagypiac, 269. szám alatt.

(590)

Hadréven Szilvási Miklós udvarában husz darab szürke szerviai fajta malaczkó kocza eladó. Értekezhetni ott helyett a tulajdonossal vagy a gazdatisztelt.

(560)

(8—24)

Mell-növény szeletkek.

Koller F. J. gyógyszerész által Pozsonyban.

Kolozsvárt kapható Wolff J. gyógyszer-tárában.

Egy skatulya ára 20 kr. p. p.